

BRASSÓ

ELŐFIZETÉSI ÁR
helyben házhoz hordva, v. vidékre
postán küldve:
Egész évre 7 frt felelve 3 frt 50 kr
negyedévre 1 frt 80 kr.
Külföldre egész évre 20 frank.

HIRDETÉSEK DÍJA:
4 hasábos gármond-sor helye 5 kr (1—10 sor
helye 50 kr.) Nagyobb és többszöri hirtetéseknek kedvezmény.
Minden egyes hirdetés bérlegdíja 30 kr
Nyílt-tér sora 10 kr.
Hirdetések és nyílt-tér előre fizetendő

Politikai, társadalmi, közgazdászati, közművelődési és szépirodalmi lap.

MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban a kiadóhivatalban; Budapest: Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukas és Mezei, Goldberger A., Eckstein Bernát; Bécsben: Daube G. L. s. társa, Haasenstein és Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik, Oppelik Alajos, Dukas M.; Berlinben: Rudolf Mosse; Frankfurtban: Daube G. L. és társa hirdetési irodájában.

99. szám.

Brassó, Szombat, szeptember 3-án.

III. évfolyam 1887.

Az ipar védelme.

A kereskedő ifjak harmadik országos kongresszusán Sándor József, az E. M. K. E. kápolnái titkára, kiról Bethlen Gábor gróf mondotta: — „a kinél csak az jöhet kérdésbe: mi nagyobb nála, kötelességérzete-e, vagy munkaereje” — azon indítványt tette, hogy állittassék össze Magyarország iparosainak olyan kódexe, hogy az már az első percre is könnyen áttekinthető legyen.

A cél volt: megismertetni a hazai körökkel, az ipar emelésére s terjesztésére hivatott kereskedőkkel azon forrásokat, a honnan közvetlenül szerezhetik be a hazai iparcikkeit.

Ez az első feltétel, hogy iparunk terjedjen s ezt akarta indítványozó is, a mint azt annak idején nagyon helyesen kifejtette. S akarta akként, hogy ezt a munkát a kereskedő ifjak kongresszusa végezze, maradandó emléket akarva annak emelni.

Csak a ki benne van ezekben a dolgokban, tudja, hogy minő közszükségletet képez ily mű. Ezrével érkeznek a tudakozódások a kultúregylethez; százával a brassói kereskedelmi s iparegyesülethez, mert a közönség, a kereskedői osztály teljesen tájékozatlan.

Az országos kongresszus nagy lelkesedéssel tette magáévá az indítványt. De már akkor ott emelkedtek hangok, melyek kicsinyelték a kereskedő ifjúságot ily nagy munka megoldására. — S ime, ma már a kassai kereskedelmi kamara — melynek titkára a kongresszusnak alelnöke volt — tényleg ki is veszi a kezdeményezést az ifjúság kezéből, a kereskedelmi kamarákra akarván ezt ruházni, midőn értekezletre hívja össze a kamarák titkárait ezen mű tervezetének és általában kiadási módzatainak megbeszélésére.

Részünkről örvendünk neki, ha a hazai kereskedelmi kamarák valamit tenni akarnak a hazai iparért, s bizonyára első sorban ők vannak arra hivatva. De — s ezt nem titkolhatjuk el — rosszul esik, látni, hogyan akarja a kassai kamara a mások által a tűzből kikapart gesztenyéket élvezni. Sándor Józsefnek érdekében volt, hogy indítványát épen a kereskedő ifjak kongresszusán vesse fel s habár végeredményében teljesen közönyös, ki adta a könyvet, csak hogy meglegyen, — mind-

azonáltal nem lehet közönyös magára a volt kongresszus intézőire, vajjon ők létesítenek-e ily közhasznú ügyet s így annak emléke az ő nevükhez fűződik, — avagy mások.

Csupán ezen szempontból rosszaljuk a kassai kamara eljárását, a mely — ettől eltekintve — csak elismerésre méltó.

A hazai kereskedelmi kamarák — tisztelt a kivételeknek — nem sokat tettek eddig a hazai iparért. Egész működésük legrészletesebb jellemzésére nem kellenének kötetek. — Ideje tehát, hogy abban a mozgalomban, a melyben tulajdonképen nekik kellett volna a vezérszerepet vinni, de a melyet a társadalom s annak egyes tényezői indítottak meg — ők is részt vegyenek. De ha már a kamarák valami mozgalmat indítanak, — részünkről nagyon csekélynek tartjuk ezt a dolgot s akkor kár volt a kassai kamarának nem várni Sigmund Dezső akeziójáig, a ki a kolozsvári kamara által akarta általános, közös értekezletre meghívni a kamarákat, hogy ott tüzetesebben megbeszéljék: mi által lehetne a hazai ipart emelni és felsegélteni.

Ezt értenők s ezt feltétlenül dicsérik is. De a kassai kamara indítványát fél munkának tartjuk.

Ha valaki érzi s tudja, hogy a hazai s első sorban az erdélyi határszéli iparnak segélyre, hathatós támogatásra volna szüksége, mi tudjuk és érezzük.

A kormányban meg van a jóakarát és jóindulat. Megtesz mindent, a mi hatalmában és módjában áll. Ezt nem tagadhatja még a rosszakarat sem. De mindent a kormánytól várni, absurdum s ez annál is inkább, mert a kormány minden jóakarata és áldozatkészsége hiába való, ha a hazai kereskedőkben hiányzik a hazafiság s jóakarát.

Iparunk sorsa a kereskedő elem kezében van. Ha ez közös akarattal és erővel komolyan kezébe venné a hazai ipart, egy rövid év lefolyása alatt bámulatra méltó eredményt lehetne felmutatni, — iparunk feltámadna halottaiból, — s a hazai közönség akarva, nem akarva utalva volna a hazai iparra. Csakis így lehet nagygyá tenni iparunkat a jelen viszonyok között s csakis a kereskedői osztály által. Nem a közönségnek kell keresni a kereskedőnél a hazai iparcikkeit, hanem a kereskedőnek kell minden megengedett presszióval

hatni a közönségre, hogy mást ne vegyen. — Fájdalom, hogy nálunk ez lehetetlen. Pedig lám, így teremtetett magának Észak-Amerika is hatalmas ipart, mely ma bármely állam iparával versenyez.

A nemzetben meg kell lenni az önmegtagadásnak is nagy nemzeti czélokért. Már pedig hazai ipar teremtése s ez által hazánk anyagi erősítése, ma a legfontosabb nemzeti czél. —

Belföld.

Brassó, szept. 1. (Az univerzitás közgyűlése.) Gróf Bethlen Gábor főispán a szász univerzitás évi rendes közgyűlését, mely a számadásokat vizsgálja és a költségvetést állapítja meg, november 3-ára hívta össze.

Brassó, szept. 2. (Iparosok statisztikája.) A kassai kereskedelmi és iparkamara a többi kamarához e felhívást intézte: A hazai ipar prosperitásának leglényegesebb feltétele az, hogy versenyképes termékei a hazai kereskedők által felkaroltassanak. Hazai kereskedőink nem csekély részét azzal vádolják az iparosok és iparpártolók, hogy a hazai ipar fejlődése és felvirágzása iránt nem tanúsítanak kellő érdeklődést. Nem akarjuk vitatni, mennyire alapos ezen súlyos vád, mely az illetők homlokára a hazafiatlanság Kain-bélyegét sűti, az igazság érdekében azonban kötelességünknek tartjuk konstatálni, hogy a hazai ipar iránt lelkesedő kereskedők is a legtöbb esetben nem karolhatják fel kellően a hazai ipart, mert nem létezik oly mű, mely a hazai ipar kiváló versenyképes telepeit ismertetné és melyből az ipar iránt érdeklődő kereskedő a szükséges felvilágosításokat megszerezhetné. Ily munkának megírása, kiadása és ingyenes kiosztása jobban használna a hazai iparnak, mint ezer ékes vezércikk és a hazafias dikezők határtalan száma. A magyar kereskedő ifjak kolozsvári kongresszusa elhatározta, hogy pályadíjat tűz ki ily munkára és országos gyűjtést rendez e munka kiadási költségeinek előteremtése czéljából. Alólírt kamara azt hiszi, hogy ily munka kiadása a hazai kereskedelmi és iparkamarák hazafias kötelessége és nem akarja föltételezni, hogy csak egy testvérkamara is kivonja magát ezen kötelezettség alól. Ilyen az összes hazai kamarák közreműködése és ezek költségén kiadott munka hűzágpótló vállalkozás volna, és mi hivatalos tisztelettel kérjük a tekintetes társkamarat, miszerint ezen munka kiadása iránti indítvá-

A „BRASSÓ” TÁRCZÁJA.

Életkép.

A gazdag uri nászkiséret
Ép most hagyá el a templomot,
S hogy boldog legyen az ifju pár,
A lelkész hosszan imádkozott,
Mert bőven kapott salárjomot.

De im most a kép megváltozik;
Az oltárhoz egy szegény pár tért,
Kikre Istentől a jó lelkész
Áldást csak néhány szóban kért,
Mert kevésnek tudta ám a bért.

Vajjon ki lesz már most boldogabb:
A szegény-e, vagy a gazdagabb...?

Leander,

A klastrom-utcai kapu előtt.

— Humoreszk. —

Kiszalad egy kötélverő inas egyik ó-brassói ház kapujából s önhitt örömeiben úgy elkurjantja magát, hogy egy szembejövő baka megreppen belé. Pedig az ifjú panganétos embernek helyt szokott állani a szíve. Elebottlik aztán inas uram egy meztelábos cselédbe. Szerencsére nem történik baj. Kérde a vászoncseléd:

— Te kötélrántó! Miért van ma olyan széles kedved? Tán kifogytatok a pityókából s a vakaruból?
— Hihhi! (nevet az inas, hogy szája a fületővéig nyulik) A májszterné asszony megbabázott, s ma jól élünk!

— Fiu-e, vagy leány, te?
— Fiu, fiu, fiu!!

Az inas folyton kapdossa meztelen lábait s hetykén csattint ajkaival. Szotyog a nyál róluk annak szép reményében, hogy ma a fain palacsintának zsirja a száján végig csordul.

— Hát most hová szaladsz? — kérde a cseléd.

— Megyek Pellioniszhez 2 kiló lisztért. De azt mondta a májszter ur, hogy bocskorszíjat vág ki a hátamból, ha fuszujkalisztet talállok hozni. Megnyuz s aztán felakaszt. (S az inas itt önkénytelenül nyakához nyúlt. Bizon nem is jó tréfálni azzal a nyakkendővel, mit az ó-brassói kötélverők vig nóta mellett gyártanak. Tartós, olcsó, de kissé kényelmetlen.)

Hát inas öcsém csak most veszi észre, hogy nem szabad késnie. Mert a májszterné asszony nagyon kívánja a hig palacsintát, s a bábasszony azt mondta a boldog férjnek, hogy belehal a betegágyas asszony, ha kívánságát nem teljesítik (Hé, kárhozas nép a bábasszony: ő szeretne palacsintát enni, s a betegére kenő a maga kényes hurkainak kíváncsiságát, hogy nem lesz velők több bajom!)

A májszter'ram pedig így szól az inas fejéhez: Te kötélrelvő! (Hát szakmája nyelvén beszélt.) Te kötélrelvő! Ugy fuss, hogy mikor azt gondolom, hogy ott vagy, hát már légy itthon! (S még egyszer utána kiáltja.) De nehogy fuszujkás lisztet hoz! Te kötél!...

Inas fut. Jól is teszi, arra való a lába; de hogy Henning házi uramnak a lábára lépjen futás közben, ahhoz semm joga! Semmi! E tekintetben bármelyik ügyvéd hivatottan appellálhatna a nemes közönség eszéhez és szívéhez!

Inas uram tehát rátapos baromi lábával Henning házi uram tisztességes csizmájára. Nem is a csizma, hanem a tyukszem! A tyukszem! mondom. Akkor pedig az, mint az öklöm, ni! No, de nagyobb: akkora, hogy a csigahegy ahhoz a tyukszemboghoz képest csak merő serke.

Henning uram fel is bődül fájdalmában irgalmatlanul, mint a szász orgona legvaskosabb sipja. S a szaladó fiu után kiabál torokszakadtából:

— Te tolvaj, te csiki bocskor, te székely kuty! (Tzákel Hund!) Ich wer' tir schunt geben!

Kiabálhat utána! Inas öcsém nyakába vette fúrge lábait s úgy szalad, mint a gőzös. — Nem épen szerencséjére, mert vaktában úgy nekirohan egy ügyelő polizájlegénynek, hogy az legott a szász-zsemlyéjére esik. (Nem kívánom még az ellenségem-

nyunkat elfogadni és titkárát egy Budapesten, a kereskedelmi és iparkamara helyiségében tartandó titkári értekezletre kiküldeni méltóztaték, hol a mű prospektusa és a kiadás módzata, a kamarák hozzájárulási aránya állapíttatnék meg. Midőn ezen indítványunkra vonatkozó becses határozatának mielőbbi közlését kérnők, megnyugtatósul kijelentendőnek tartjuk, hogy a vállalat költségei nem lesznek és nem lehetnek olyanok, melyek a hazai kamarák pénztárait nagy mérvben igénybe vennék. Társkamara üdvözlettel maradunk Kassán, 1887. évi augusztus hó 27-én kész szolgálai Novelly Sándor, elnök, Deil Jenő, titkár.

K ü l f ö l d.

Két nagy betege van most Európának: a császár és a német császár. A császár Koppenhágában beteg, állítólag áthűlt, váll-lapoczkája fáj, karja fel van kötve. (Ezért úgy suttogva merényletről is beszélnek, mely alkalommal a császár csak könnyen sebesült volna meg.) Vilmos császár Berlinben őrzi a szobát, nem vehetett részt az aug. 30-iki hadgyakorlaton. Arról biztosítanak, hogy mindkét uralkodó baja nem bir jelentőséggel.

Van még egy harmadik nagy beteg: az európai béke, ennek esélyei nem a legkedvezőbbek.

Egy pétervári lap szerint, a porta elfogadta Oroszország azon javaslatát, hogy a volt bolgár hadügyminiszter Ernroth tábornok Bulgária helytartójává neveztessék ki addig, míg az ujonan egybehivandó szobranje törvényes fejedelmét meg nem választja. A porta beleegyezését adta abba is, hogy Ernroth tábornok Kelet-Rumélia kormányzójává is kineveztesse. Ernroth tábornoknak a bolgár trónra való kijelölése ki van zárva. A porta jelenleg ezen kombinációhoz a hatalmak jóváhagyását igyekszik kieszközölni. Ha Koburg herceg Bulgáriát önszántából elhagyni nem akarná, vagy ha a bolgár kormány ellenszegülne annak, hogy Artin effendi főbiztos Ernroth tábornokot az említett hivatalokba beiktassa, ez esetre a szultán állítólag kötelezte magát az iránt, hogy az ellenszegülők ellen a török hadsereg elő fog nyomulni.

A mint az ügyek mostan állanak, itt egyhangúságról szó sem lehet. A mint az orosz javaslat t. i. a hatalmaknak tudomására jutott, némelyike azonnal a leghatározottabban ellene nyilatkozott. Hir szerint különösen az osztrák-magyar kormány jelentette ki minden habozás nélkül, hogy nem látja be, mily alapon nevezethetnék ki egy orosz tábornok Bulgária egyedüli kormányzójává, miután ezen eset a berlini szerződésben előre meg nem állapított. Szemben ezen tényállással már most is azon hir van elterjedve, hogy a porta elállott azon szándékától, hogy orosz javaslat tárgyában a hatalmakhoz újabb köriratot indítson és hogy másrésről Oroszország sem ragaszkodik javaslatba hozott tervének kiviteléhez, hanem fenntartotta magának, hogy azt alkalmasabb időben ujjalag elő fogja terjeszteni.

Román lapszemle.

Miért dolgoznak a románok? A ki erről a kérdésről még eddig feleletet nem olvasott, mi most a „Gaz.” után megadhatjuk, a mint itt következik:

„A szegény román éjjel-nappal dolgozik a magyar kormányért, a magyar végrehajtókért, a magyar hivatalnokokért, a magyar izgatókért, a kulturegyle-

nek sem. Bernaschek így került volt a szent Mihály lovára. Pedig közember volt. Nem kéne nekem ily mulatságból még akkor sem, ha a brassói református egyházi dalegylet fujná is hozzá az indulót!

Elég az hozzá, hogy a policzajlegény sem rest. Fölugrik s úgy legyinti szájba a vig inast, hogy kihullt fogainak nem kell több hűbes. S ez még hagyján! (Legalább kevesebb fogról kell gondoskodnia.) De inas uramnak még a dutyiba is kell mennie. Eleget sir-ra, hogy epedve várnak otthon rá, s ringatnia kell a trónörökös. Nincs pardon!

— Még eleget ringathatod a porontyot, s moshatod a ruháit üres gyomorral!

A májszt'ram pedig otthon mind várja, mind várja a lisztet. Vizes kötelet, négyrétűt markolgat háta mögött a kapuban.

Mind várja az inast, az akasztófaravalót.

Várja délig. Nem jó. Várja estig. Nem jó.

A babasszony? Az dühös, mint a kliszter. Mint a leghevesebb kliszter.

S a betegágyas asszony? Az már épen haldoklik.

S Henning ur a tyukszemes lábával? Annak a penészes pénzét kívánom az ujonnan alakult dalegylet birtokába.

Ezüst pénz és ezüst hang. Ez a legszebb harmonia!

tekért s mindazokért, kik őt kizsákmányolják és kigunyolják. Ez azonban még nem elég, fejére hozták még a zsidó korcsmárost is, a ki a magyar hivatalnokok által támogatva, vérig kicsavarja a szegény románokat.

A szemtelenség netovábbja azt kívánni, hogy az ennyire sanyargatott nép még jól is éljen. Ezekért dolgozik az a szegény román nép. A Gazetáért, a Tribunaért, Luminatoruért, Assotiatuineáért, román prókátorokért s más effélékért nem dolgozik a szegény román nép; mert mint tudva van, a román napi és heti lapokat a szerkesztők ingyen írják, a kiadók ingyen küldik az olvasóknak, az Assotiatuinea minden szegény románnak, a ki tagja lett és lesz, évenként öt forintot küld, a román ügyvédek csupa vérségi szeretetből ingyen szokták elvállalni a verrokonaik pereit. Az nem változtat a dolgon semmit, hogy az ingyen küldött lapért utánvétellel elküldik a nyugtát s több eféle apróság mind kis Miska Michaila a nagy Miskához képest.

Tehát a szegény románnak nem elég, hogy öt forint tagsági díjért kap posta-utánvétellel egy öt forint 20 kros levélkét, honnan még az E. M. K. E.-nek is kell, hogy fizessen évenként egy nagy semmit. Már így aztán ne csudálkozzál, szép olvasom, ha az a szegény román nyakába vesz egy véka zabot, tengerit, búzát, burgonyát s elviszi Mozescu zsidóhoz a korcsmába.

Most értjük mi, miért van Mozescu zsidónak annyi tele hombárja akkor, midőn az egész faluban nem talál szegény beteget falat kenyert. Elhordja Badea Sandru és Ruxandra az ő élete párja Mozescuhoz a szemes gabonát télen át, hogy ne kelljen a kultur-egyletbe vesztegetni. Minek is ne tenné, hiszen ő is tudja, hogy nemcsak maléval él a szegény román, hanem még ispiritussal is, a mi nem szent lelket, hanem zsidó-palinkát jelent.

És mind ennek a magyar kormány és ennek minden pereputtya az oka. Lenne csak Ungaria helyett itt Ardealu ország, lenne ennek itt egy locutiutorulja vagy Guvernatorulja; lennének ennek prefectuei, pretorului s lenne minden évben egyszer Naszódon, máskor Blasuibán, harmadszor Sibiuban adunarea generalája: ihatnék akkor a szegény román, a mig kigyulna a torka.

De most, oh uram fia, mikor magyar kormány van s plane Budapesten; mikor már még a brassói szászok is megkeserítették a „Gazeta” lelkét a magyar írók és művészek tisztességes fogadásával, most hogyan ne vinné a Mozescu zsidóhoz szemes gabonáját az a szegény román! Elviszi biz az, meg is issza s ha kérdezik, hogy miért teszi, ezt feleli:

„Hát a zsupunu zsideu hogyan él meg, ha én nem iszom? Olyan világot értünk, hogy az ispiritus elől még a bor is megfutamodott mióta a filloxera elszaporodott. A filloxerát pedig a magyar kormány találta fel és e miatt van jó dolga Icziku Moiselének.” — Egy szóval uraim, ha magyar és zsidó nem lenne, akkor a Rakodó patakon és a csigahegyalji csatornában a sinai klastromtól tokaji, azaz, hogy csak drágosítani és odobesti bor folyna s ettől mind elpusztulnának a zsidó korcsmárosok s a . . . magyar kormány.

Hogyan is mondja a költő! „Miért nem tesz az Isten most csudát: változtatná borrá a Dimbovizát.”

Valóban szomorú időket ért az a szegény román. Magyar írók és művészek körutja, szászok szeretetében részesített magyar írók. Kultur-egylet közgyűlése, ennek két év alatt 250 ezer frtja, — de a „Gaz.” szerint csak a papíron — magyarosítás, hol? hát mindenfelől; alulról, felülről, elől és hátul. — Így nem lehet megélni. Mit kellene tehát tenni, hogy jobb idők következzenek erre a szegény románra? Egy kicsikét jobban kellene élni, többet enni, kevesebbet inni és többet dolgozni. Erre kellene azt a szegény románt tanítani a lapocskákban. Majd bizony! Hiszen ennek is a magyar végrehajtó venné hasznát, no meg a magyar kormány.

Mintsem ez megtörténjék, inkább vegye hasznát Icziku Samele! És a mi a leggyönyörűsegebb, mind ez vezérczikkekben van elmondva, komoly képpel s kellő léhasággal abban a lapban, melynek nincsenek előfizetői, mely ingyen osztja a bölcsességet posta-utánvétellel. Régen szerzett ilyen vig napot ez a lap olvasóinak potyára. Czenkalji.

Hazánk a keleti kereskedelemben.

— Különös tekintettel Erdélyre. —

Szterényi József tanulmánya.

(Folytatás.)

Már itt is meg kell azonban jegyeznünk, hogy az 1875. évi behozatali csökkenést az 1874. évi XX. t. cz. (t. i. az állategészségügyről) okozta, mely különböző megkorlátozásokat tartalmaz oly államokkal

szemben, melyekben a keleti marhavész gyakran szokott fellépni. Ilyen volt Románia is, hol lépten nyomon marhavésszel találkozunk, mely Bessarabiából hurezoltatik oda be. Ezen törvény parancsolta intézkedéseknél fogva csökkent az élő állatok s állati nyers-termények behozatala.

Hogy ezen intézkedés visszahatással volt kivitelünkre is, az kézen fekvő s tényleg tapasztaljuk is, hogy kivitelünk 1875-ben még csak 55.5 millió, míg 1865-ben hirtelen 38.7 millió frankra sülyed.

Az 1876. évi vámszerződés azonban kedvezőleg hatott úgy kiviteli, mint behozatali kereskedelmünkre.

Kivitel	Behozatal
1877-ben 90.1	79.8
1878-ban 67.3	168—
1879-ben 68.9	124.7
1880-ban 82.9	126.4
1881-ben 72.1	135—
1882-ben 74.7	134.5
1883-ban 71.4	153.9

millió frank, vagyis a szerződés megkötése óta nőtt kivitelünk évenként átlag 6.82 millió frankkal, behozatalunk pedig 98.90 millió frankkal.

Behozatalunk ezen hirtelen óriási növekedését a gabona s kukorica vámentes behozatala okozta, mely két cikk egyedül 3.150,140 m.-mázásával hozatott be 1883-ban. Egyáltalában a vámszerződés óta hazánk egyedül csaknem ép oly mértékben fogyasztja Románia nyersterményeit, mint a többi állam összevéve. 1871 óta Románia kivitele 220—240 millió frankra emelkedett, ebből pedig mintegy 40% hozzánk jó, míg a mi kivitelünk Romániába összkivitelünknek mintegy 14%-át képezi.

Az 1876. évi kereskedelmi szerződésnek azonban egy igen nagy hátránya volt hazai iparunkra s így kereskedelmünkre. A szerződés megkötésénél figyelmen kívül hagyott, hogy a mi kiviteli cikkeink nagyban különböznek Ausztria cikkeitől s míg ezek durvák, primitívek, igen súlyosak s csekély értékűek, addig azok finomabbak s értékesebbek, — tehát az ezekre alkalmazott tarifa nem lehet igazságos a mi hasonló tarifa alá eső, de értékben annak talán felét sem tevő cikkeinkre. Ezenkívül figyelmen kívül hagyott, hogy Románia hova-tovább mindinkább önálló ipart is teremt magának s természetesen előbb-utóbb önmaga is készíti azon cikkeket, melyeket eddig tőlünk kellett beszereznie, míg annyira még sem viheti egyhamar, hogy Ausztria finomabb termékeit is meghasonlítsa.

Ha már az 1876. évi szerződésről van szó, legyen megengedve csak egy pillanatig időzni annál.

E szerződés különféle hézagokkal bir, melyek azután a románok által ellenünk felhasználva, utjába állottak keleti kereskedelmünknek.

Igy, hogy csak néhány példát hozzak fel, kikötött ugyan a szerződésben, hogy mindkét állam alattvalói, kik készítményeik eladása végett a másik ország vásáraira mennek, ép oly bánásmódban fognak részesülni, mint a saját nemzetbeliek, azaz újabb külön adókkal s illetékekkel nem fognak terhelteini. Mindazonáltal, ha iparosaink vagy kereskedőink felkeresték a romániai vásárokat, ott ép úgy megadóztatták őket kereseti adókkal, mintha itthon adót nem fizetnének; vagy még kirívóbb az, hogy a magyar alattvalókkal, ha csak esetről-esetre vásárokra mentek be, megfizettették a fél patens adót egy évre, t. i. negyven forintot, s hogy a visszaélés kettős legyen, annyszor negyven forintot vettek tőlök, a hányféle cikket árusítottak. Közlekedésünk Romániával leginkább a szoroson át történik és pedig szekéren. A szegény iparos vagy kereskedő, ki lófogatu szekéren viszi be termékeit Romániába, a határszállon tartóztatik s nem bocsátatik be addig, míg a lovakért s kocsikért megfelelő biztosítékot nem tesz le, melynek magasságát a román vámhivatali közegek önkényűleg, kényőkedvők szerint állapítják meg.

Egy másik nem kicsinlendő visszaélése a románoknak, hogy daczára a szerződés ellenkező rendelkezésének, transito, azaz átviteli küldeményeinket rendes beviteli vámnak vetik alá, mi által utjába áll Bulgária kereskedelmünknek. Az értékvámolásnál is a legnagyobb visszaélések fordulnak elő. A vámhivatalok nem elégszenek meg a bevallásokkal, hanem hi-telestített számlák bemutatását kérik, mit ha a felő nem mutathat, fizethet annyit, a mennyi az illető vámhivatalnak tetszik, mely pedig a magyar termékek megvámolásában politikai ellenszenvtől indítatva, sohasem szűkölködött.

De megemlítendő e helyen még egy kardinális, az egész vámtarifát illuzóriszá tevő visszaélés. Ugyan- is a szerződés XXI. cikkelye kiköti, hogy azon cikkek után, melyek az illető országban nem készí- letnek vagy termeltetnek, semmi néven nevezendő kül- lön illetékek vagy fogyasztási adók nem szedhetők,

A felvételi kellékek: Szinpadias, csinos lak, tiszta kiejtésű csengő hang, s kifejelett testi alkat mellett (mélyről a föl. vizsgálaton jelenlevő őrös ad véleményt) legalább 18 éves kor a férfiaknál, s betöltött 15 év a lányoknál, mi hiteles okirattal bizonyítandó. Szükséges továbbá annyi műveltség és iskolai képzettségről szóló bizonyítvány, mennyit a megjelölt korban minden művelt ifjútól

megvárhatni. Azok, kik nem szülnék vagy gyámaik kíséretében jönnek, a szülők vagy gyámok irasbeli beleegyezését tartoznak magukkal hozni.

A jelentkező növendékek csak törvényes családi nevükön irathatják be magukat. Arra pedig előre is figyelmeztet az igazgatóság mindenkit, hogy a beíratási- és a felvételi díj 6 frt. a beíratásnál azonnal lefizetendő fölvetel esetén pedig az évi 30 frtnyi tandíj első részlete 10 frt, melynek fizetése alól első éves növendék föl nem mentetik.

Véül szükséges megjegyeznünk, hogy az operai szakra csak oly jelentkezőken veszünk fel, kik bizonyítványt mutatnak fel arról hogy a m. kir. zeneakadémia magánének tanfolyamának harmadik osztályát elvégezték, vagy annyi készséget mutatnak fel, mennyi ezen osztályokba megkívántatik, mely esetben a m. kir. zeneakadémiában magánvizsgálatok tehetnek, s az ennek folytán nyert bizonyítvány alapján az orsz. színésziskola első operai osztályába viselhetnek föl.

Budapest, 1887. augusztus 25-én.

Az igazgató nevében
Dr. Váradi Antal,
az orsz. színésziskola titkára

Helyi és vidéki hírek.

Zajzoni Rab István költő születési házának emléktáblával való megjelölésére a brassómezei tanítótestület választmánya f. szept. 14-ik napját tűzte ki. Az emléktábla feliratát s az ünnepély programját közelebb fogjuk hozni. A tanítótestület a derék csángó-költőnek arczképét is lefestette Udvarnok Istvánné Jakab L. művésznővel. Kik a korán elhunyt költőt ismerték, mondják, hogy a kép hiven van találva. E képet a tanító-egylet a zajzoni községi iskolába fogja elhelyezni diszes aranykeretben, melyet Udvarnok István lelkes hazánkfia volt szíves ajánlani. A veres márvány emléktáblát Kolozsvárt készíttette a t. egylet, melyre a felirat igen csinosan és izléssel van felvéve.

Óvodavizsgák a Hétfaluban. F. évi augusztus hó 31-én és szeptember hó 1-én tartattak meg a hétfalusi 8 magyar óvóházban a záróvizsgák Koós Ferencz kir. tan. tanfelügyelő elnökelete alatt. A 8 óvoda közül állandók a csernátfalusi, hosszufalusi, fűrészezei és pütkerecezi; nyáriak a bácsfalusi, türkös, zajzoni és

tatrangi. Vizsgára állott összesen 460 gyermek; a vizsgák általában kitűnően sikerültek, a mi az óvónőknek kiválóan dicséretükre válik.

Kőfaragás tanítása. A nm. vallás- és közokt. m. kir. miniszter ur elrendelte, hogy a hosszufalusi áll. felső nép- és faragóiskolában a f. 1887/8. tanévtől kezdve a kőfaragás is taníttassék. E célból az eddigi 3 éves tanfolyam még egy évvel megtoldatott. A kőfaragás tanításával különösen annak építészetben való alkalmazása fog figyelembe vétetni.

Rendőri hírek. Tűz. Tegnapelőtti esti háromnegyed 9 órakor Peja Petru ó-brassói hátsó-utcai lakos udvarán tűz keletkezett, melynek egy tele csűr esett áldozatul. A gyorsan kivonult tűzoltóknak sikerült a hatalmas égést lokalizálni s 3 órai munka után a tűz végképp eloltatván, bevonultak. — Élelmes bérkocsis. A fővárosi írók s művészek itt időzése alkalmával egy idegen festő a piac térről haza akarta hajtani középső vár-utcai lakására. A fiakerkocsis az idegen ur helyismeretlenségét olyképen aknáztá ki, hogy a város kaknem minden utcáját, Ó-Brassót, a Scherg-féle posztógyár környékét bekocsikáztatta vele s végül Bolonyán át az egres utcán föl a fekete-utczába szállította, míg másfélórát kocizás után lakására hajtott. Sajnos, az idegen utas sem a kocsis nevét sem a bérkocsi számát nem tudta a rendőrségnél megnevezni s így csak tegnap sikerült egy rendőri közegnek a zsaroló kocsist ügyesen alkalmazott csellel lépre keríteni, hogy élelmességeért a hatóság által megbüntettessék.

A rendőri botrányhoz. A Lőrinczy Czeczilia esete nagy port vert fel annak idején ország-szerte. A városkapitányság a törvény s jog brutális megsértével lett vádolva. A sértett fél bűnvádi feljelentéssel is élt, a mennyiben bepanaszolta Hiemesch Ferencz városkapitányt hivatalos hatalommal való visszaélés-, becsületsértés- s személyes szabadság megsértéseért. Az ügy lapunkban lett először szellőztetve, a beérkezett panasznak mi helyt adtunk, tartózkodva azonban minden vélemény nyilvánítástól, a miért egy kolozsvári lapban meg is kaptuk a leczkét. Most ez ügyben — mint multkor is említők már — a brassói kir. törvényszék ítél s megszüntető határozatot hozott. Az ítélet — mely ellenkező ügyési indítvány

daczára hozatott — indokai kivonatban következnek: Lőrinczy Czeczilia maga beismerte, hogy hajnalban 3—4 óra közt a sétatérén ült 2 társával, holott itt időben a helyi viszonyok szerint tisztességes nők férfi kíséret nélkül oly nyilvános helyeken nem találhatók; különböző (a határozatban felsorolt) okok folytán Lőrinczy Czeczilia magaviselete gyanús és feltűnő volt s ennél fogva a városkapitány eljárása nemcsak általános egészség-rendőri szempontból helyesnek tartandó, hanem arra a miniszterileg jóváhagyott, erre vonatkozó szabályrendelet értelmében kötelezve is volt, stb.

Megyei közgyűlés. Nagy-Küküllő megye törvényhatósági bizottsága gróf Bethlen Gábor főispán elnökelete alatt tegnap d. e. rendkívüli ülést tartott, melyen a jelenlevők a diszmagyarban belépő főispánt zajosan megjelenezték. A főispán elfoglalván helyét, következő beszéddel nyitotta meg az ülést: Tisztelt törvényhatósági bizottság! Bironyára tudomással bírnak már azon nagy szerencséről, mely hazánk erdélyi részeit legközelebb éri, midőn király ő Felsége szerencsétlenti legmagasabb látogatásával. Ő Felsége Kolozsvárt léte alkalmával legkegyesebben fogadni fogja az összes erdélyi törvényhatóságok küldöttségeit, melyek alattvalói hódolatukat fogják a felség lábai elé tenni. Aki hiszem, ezen t. törvényhatóság is csatlakozni akar a többi törvényhatósághoz, s hűségét és hódolatát küldöttséggel tolmácsolja ő cs. kir. apostoli felsége előtt. E célból hívtam ma össze a t. törvényhatósági bizottságot, méltóztassék e fölött tanácskozni. Van szerencsém az ülést megnyitni. A zajos éljenzéssel fogadott beszéd után Szoboszlai Károly alispán indítványára a közgyűlés elhatározza, hogy küldöttséget meneszt Kolozsára a melynek összeállítására a főispánt kéri fel. A gyűlés jegyzőkönyve nyomban fel is olvastatván, a gyűlés a főispán éljenzetésével véget ért.

Nagy tűz. N.-Küküllő megye Nagy-Szölös községében csütörtökön délből nagy tűz támadt. Csakhamar leégett 11 gazda, egytől-egyig oláhok. A tűznél Fodor Lázár derék főszolgabíró gyors közbenjárása következtében megjelent a segesvári tűzörség is, melynek nagyrészen köszönhető, hogy a tűz nagyobb mérvet nem öltött.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Szerényi József.

HIRDETMÉNYEK.

Szám 1656—1887. tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A közhalmi kir. járásbíró mint teleklönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az alsó-rákosi kisk. Váncsa Nikulai végrehajtónak ágostonfalvi Gurguj Mózes Czirian végrehajtást szenvedő elleni 109 frt 86 kr. tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a közhalmi kir. járásbíró területén levő az ágostonfalvi községben és határán fekvő az ágostonfalvi 107. számú tlknyvben az A + 1—36. rendszámok alatt bejegyzett ingatlanokra az árverést 170 frtban ezenen megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1887. évi szeptember hó 22-ik napján délelőtti 10 órakor az ágostonfalvi közégi házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 140. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kőhalom, 1887. július hó 9-én.

A kir. járásbíró mint tlkvi hatóság.
(346) 1—1 Végh, kir. jbró.

Fényképészeti műterem.

Van szerencsém ezenen teljes tisztelettel értesíteni a n. é. helybeli s vidéki közönséget, hogy

fényképészeti műtermemet

Nagy-utca 504. szám alatt, Papp Ferencz ur házában saját nevem alatt megnyitottam. — Műtermem vállalkozik mindennemű a fényképészet körébe vágó munkák gyors, pontos, izlése s művészi kivitelű elkészítésére

a lehető legjutányosabb árak mellett.

Kérem a n. é. közönség szíves jóindulatu támogatását.

Mély tisztelettel **Knapp M.**
fényképész.

(213) 45—*

Sz. 3258—1887.

Hirdetmény

az 1887. évi adóelőírást illetőleg.

Miután az 1887. évi adókievítés és adóelőírás a folyó évi adókönyvekben már teljesen befejezve van, az 1883. évi XLIV. t. cz. 36. §-a értelmében az összes adózók ezenen felszólítatnak, miszerint az adókönyvecskéikkel a folyó évi adótartozásai előírása, illetőleg az adókönyvecskéik kiegészítése végett az alólírt városi adóhivatalnál legkésőbb f. évi november hó 15-ig jelentkezzenek.

Brassó, 1887. szept. hó 1-én.

A városi adóhivatal.

Egy tanoncz leány

egy jó házból alulirotnál teljes ellátásra felvétetik. Gondos nevelés és figyelem mellett kitűnő alkalom van kiképzésre a zenében.

Jaschik Gyula,

Kath. főtemplomi karmester és énektandár.
Iskola-utca 85. sz. (a nagy ev. templom mellett.)

Olcsó hus!

Tegnaptól kezdve színház-utcai (áruház alatti) mészárszékemben egy kilogr. **jól mért**, mindenkor friss marhahus csak **30 kr.**, disznóhus csak **40 kr.**

Szíves tömeges vásárlást kér
Buretza István,
mészáros.

Tüdőbaj gyógyítása

tüdőgümő (sorvadás), asthma (lélegzethiány), idült bronchialkatharrh, levegő kilehelés által.

=(Rectal-injectio utján.)=

A hihetetlen, az orvosok látszólag elérhetetlen ideálja, teljesen el van érve ezen gyógymód által! — A meglepő, elhibázhatatlan eredmény felett legmeggyőzőbben szólnak alábbi röviden összefoglalt okmányok, melyek lehetőleg szívesen látnak. Világhírű tanárok ezen nyilatkozatait megerősítik a bel- s külföld orvosi lapjai is.

»Gyakran már három napi gáz-exhalatio által rectal injectioval, eltűnik a köhögés, köpés, láz, izzadás és hőrotyás. A test súlya hetenként 1/2—1 kg.-ig gyarapodik. A beteg meggyógyul s a legerőltetőbb életmódot is folytathatja.« »Asthmánál a gáz-exhalatio után egy félóránál megszűnik a lélegzethiány. A kúra folytatásánál a rohamok nem térnek vissza.« Sőt oly esetben is, midőn a hangszálak tuberkulózus állapota állott be s a tüdő fele vesztve volt, gyógyulás fordult elő. — 30 beteg a tüdőgümő utolsó stádiumában egytől-egyig meggyógyult a gáz-injectio által.

Mint a világ legnagyobb kórházaiban, úgy a bécsi cs. kir. ált. kórházban is a gáz-exhalatio-gép kitűnő sikerrel alkalmaztatik. — Bizonyítványok rendelkezésre.

A cs. kir. szabad. gáz-exhalatio készülék (Rectal-injectio) teljesen, a hozzátartozó készülékkel a gáz fejlesztésére, valamint használati utasítással orvosok s magánosok számára kapható

Dr. Altmann Károlynál

Bécs, Mariahilferstrasse Nr. 80.

Ára 8 frt, csomagolás 30 kr., készpénzért vagy postautalvánnyal.

— Maga a kúra sem terhes, sem zavaró —
22 határu. 50